

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1721 /3125

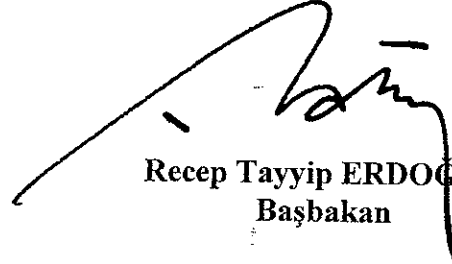
17 17 /2009

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 29/6/2009 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI			
Tali Komisyon	Adilet		
Genel Komisyon	Dışişleri		
Tarih:	04 Ağustos 2009 E. No: 1/734		
MLV.	Müdür	Dışişleri	Genel Sek.
19	Kelleli	Ham	19
BAŞKAN	19		

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması" 9 Nisan 2009 tarihinde Şam'da imzalanmıştır.

Bu Anlaşmanın imzalanması ile adli yardımlaşmada iletişim kanalları, kullanılacak dil gibi şekle ilişkin konularda belirlilik sağlanmış, tebligat ve istinabe taleplerinin yerine getirilmesinde aranacak şartlar, adli yardımın kapsamı ve reddi halleri ile tanıma tenfiz, teminattan muafiyet ve adli müzaheret konuları düzenlenmiştir.

Söz konusu Anlaşma, Türkiye ile Suriye arasında mevcut tarihi, siyasi ve kültürel ilişkiler doğrultusunda gelişme eğilimi gösteren sosyal ve ekonomik ilişkilerde meydana gelen anlaşmazlıkların çözümünde uygulanacak hukuki çerçeveyi düzenlemek ve karşılıklı adli yardımlaşmayı kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, bu Anlaşmada yer alan tanıma ve tenfize ilişkin hükümlerle, taraflardan birinin mahkemelerince hukuki ve ticari konularda verilen kararlar ile tazminat ile ilgili cezai konulardaki mahkeme kararlarının belirli şartlar taşıması halinde diğer ülkede tanınması ve tenfizi mümkün olabilecektir. Böylelikle iç hukukumuzda tanıma, tenfiz ve yabancılık unsuruna dayalı teminattan muafiyet hallerinde aranan mütakabiliyet ahden gerçekleşmiş olmaktadır.

T/ 1477

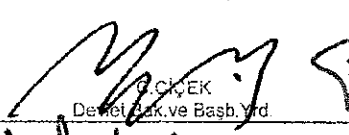
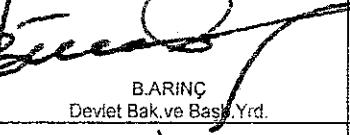
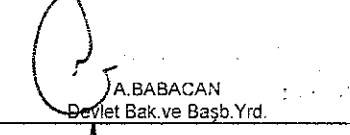
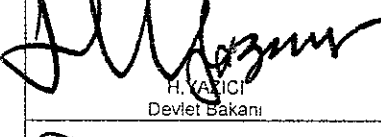
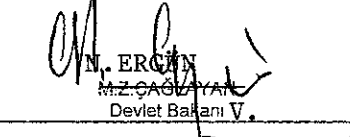
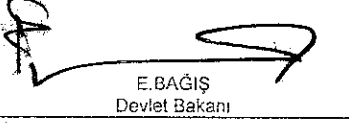
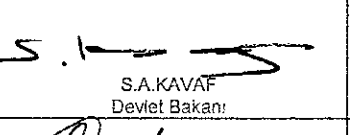
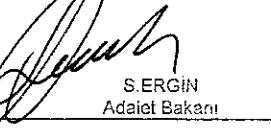
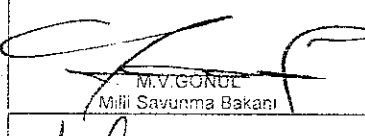
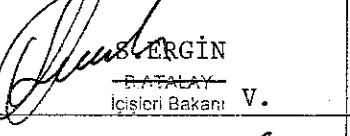
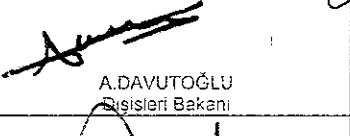
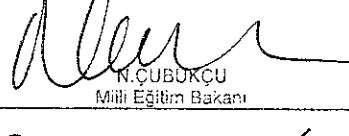
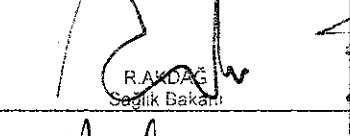
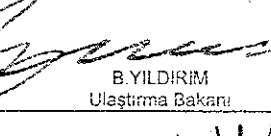
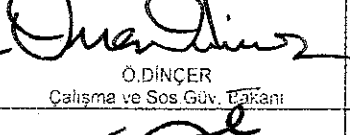
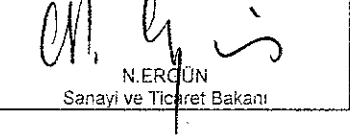
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SURİYE ARAP CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ
VE TİCARİ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 9 Nisan 2009 tarihinde Şam'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. MAYDIN Devlet Bakanı
 H. YAKICI Devlet Bakanı	 F. N. ÖZAK Devlet Bakanı V.	 N. ERGİN Devlet Bakanı V.	 H. YAKICI Devlet Bakanı V.
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 S. A. KAVAF Devlet Bakanı	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGİN Adalet Bakanı
 M. V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 S. ERGİN İçişleri Bakanı V.	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. ÇUBUKÇU Millî Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 T. YILDIZ En. ve Tab. Kay. Bakanı
 F. ÇINAR	 F. ÇINAR		

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SURİYE ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA HUKUKİ ve TİCARİ KONULARDA
ADLİ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti (bundan böyle "Âkit Taraflar" olarak anılacaklardır),

Ulusal egemenlik, haklarda eşitlik ve Âkit Tarafların içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak,

Hukukî ve Ticarî konulardaki adlî yardımlaşma alanında işbirliğini daha ilerletmek arzusu ile,

Bu Anlaşmanın akdedilmesine karar vermişler ve bu amaçla aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır;

**KISIM BİR
GENEL HÜKÜMLER**

Madde 1- Amaç ve Tanımlar

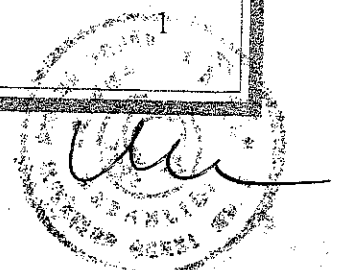
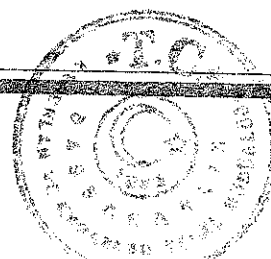
İşbu Anlaşmanın amacı, bir Âkit Tarafın vatandaşlarının, diğer Âkit Tarafın adli makamları önündeki hukukî işlemlerinde yasal korunması, Âkit Tarafların adli makamlarınca hukukî ve ticarî konularda karşılıklı adlî yardımın sağlanmasında işbirliği yapılması ve hukukî ve ticarî konularda mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi hususlarını düzenlemektir.

Madde 2- Yasal Korunma

(1) Bir Âkit Tarafın vatandaşları, diğer Âkit Tarafın adli makamları önünde yapılan hukukî ve ticarî konulardaki işlemlerde, bu Âkit Tarafın vatandaşları ile aynı şartlarla yasal korunma hakkına sahip olacaklardır.

(2) Bir Âkit Tarafın vatandaşları diğer Âkit Tarafın adli makamlarına, hukukî ve ticarî konularda dava açmak için bu Âkit tarafın vatandaşlarının tâbi olduğu şartlarla serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.

(3) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde idare merkezi bulunan ve bu Âkit Tarafın mevzuatına uygun olarak kurulmuş tüzel kişiler, işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanma hakkına sahip olacaklardır.

Madde 3- İletişim Yolları

(1) İşbu Anlaşmada aksi öngörülmediği takdirde, Âkit Tarafların adli makamları birbirleriyle Âkit Taraflarca tayin edilen Merkezî Makamlar aracılığı ile iletişim kuracaklardır. Türkiye Cumhuriyeti yönünden Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır. Suriye Arap Cumhuriyeti yönünden Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır.

(2) İşbu Anlaşma hükümleri diplomatik veya konsolosluk kanalı ile iletişim kurulmasına engel teşkil etmeyecektir.

(3) İşbu Anlaşma kapsamında; adli makamlar, her bir Âkit Tarafın iç hukukuna göre belirlenecektir.

Madde 4- Dil

(1) Merkezî Makamlar birbirleriyle talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce iletişim kuracaklardır.

(2) Adli yardım talepleri ve ekli belgeler, talepte bulunan Âkit Tarafın dilinde düzenlenecek ve bunlara talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce yapılmış onaylı tercümeleri eklenecektir.

(3) Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi sonucu elde edilen belgeler, talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde iletilecektir.

Madde 5 - Bilgi Değişimi

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları, talep üzerine, işbu Anlaşmaya konu teşkil eden adli sorunlarla ilgili olarak ülkelerindeki mevzuat ve uygulamalar hakkında birbirlerine bilgi vereceklerdir.

KISIM İKİ

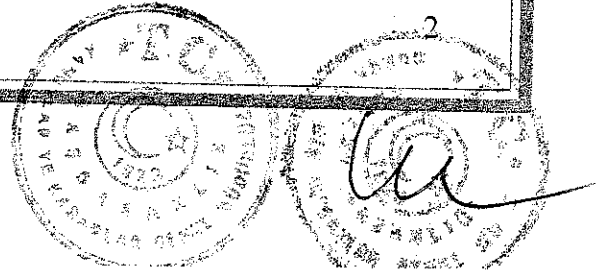
ADLİ YARDIMLAŞMA

BÖLÜM 1

HUKUKÎ ve TİCARÎ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

Madde 6 – Yardımın Kapsamı

Âkit Tarafların adli makamları, hukukî ve ticarî konularda, özellikle belgelerin tebliği, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi hususlarında ve Âkit Tarafların mevzuatlarında öngörülen diğer herhangi bir adli işlemin yerine getirilmesinde birbirlerine yardım sağlayacaklardır.

Madde 7- Talebin İçeriği

(1) Bir adlî yardım talebi şu hususları ihtiva edecektir:

- a) Eğer bilinmekte ise; talepte bulunan adli makam ve talepte bulunulan adli makamın adı;
- b) Adli yardımı gerekli kılan davanın niteliği;
- c) Davanın taraflarının isim ve adresleri -tüzel kişilerde bunların isimleri ve idare merkezleri- ve varsa, temsilcilerinin isim ve adresleri;
- d) Eğer talebin konusu belgelerin tebliğine ilişkin ise, muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek belgeler;
- e) İfadelerine başvurulacak kişilerin isim ve adresleri ile eğer mevcutsa doğum tarihleri, vatandaşlıkları ve meslekleri;
- f) İfadelerine başvurulacak kişilere yöneltilecek sorular;
- g) Sağlanacak delilin niteliği veya yerine getirilecek diğer adli işlem;
- h) Talebin yerine getirilmesi için gerekli diğer bilgiler;
- i) İncelenecek diğer hususlar veya belgeler.

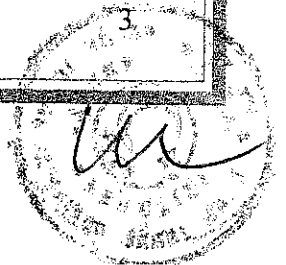
(2) Bir adli yardım talebi, talepte bulunan makam tarafından imzalanacak ve resmî olarak mühürlenecektir. Talebe ekli belgeler, talepte bulunan Âkit Tarafın hukukuna göre onaylanacaktır.

Madde 8- Yardımmın Usulü

(1) Talepte bulunulan Adli makam, talebin yerine getirilmesinde kendi mevzuat hükümlerini uygulayacaktır. Bununla birlikte, söz konusu Adli makam, talepte bulunan adli makamın özel bir usul veya yöntem izlenmesini istemesi durumunda, talepte bulunulan Akit Tarafın iç hukukuna aykırı olmamak şartıyla, bu usul veya yöntemi takip edecektir.

(2) Talepte bulunan adlî makamın istemesi durumunda, ilgili tarafların ve eğer varsa temsilcilerinin hazır bulunabilmeleri için, işlemlerin yapılacağı tarih ve yer hakkında bilgi verilecektir.

(3) Talepte bulunulan adli makam, talebin yerine getirildiğini tespit eden belgeleri talepte bulunan adli makama gönderecek veya talebin yerine getirilemediği durumlarda bunun sebepleri hakkında talepte bulunan makama bilgi verecek ve tüm ekleri iade edecektir.

(4) Talepte bulunulan Âkit Taraf, kendi ülkesinde adli yardım talebinin yerine getirilmesi sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 9- Yardımın Reddi

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talepte bulunulan Âkit Tarafın egemenliğine, güvenliğine ve kamu düzenine zarar verebilecek nitelikte görülmekte ise böyle bir talebin yerine getirilmesi reddedilebilir.

Madde 10 - Dokunulmazlık

(1) Talepte bulunan Âkit Tarafın bir adli makamı huzurunda hazır bulunmak üzere çağrılan bir tanık veya bilirkişi hakkında, hangi uyrukta olursa olsun, Âkit Tarafın ülkesinde, bu Taraf ülkesine girmeden önce vuku bulan herhangi bir mahkumiyet veya fiilden dolayı kovuşturma yapılamaz veya tutuklanamaz veya kişisel özgürlüğü hakkında diğer herhangi bir kısıtlama getirilemez. Bir tanık veya bilirkişi, tanıklık beyanı ya da bilirkişilik görevinden dolayı ayrıca kovuşturmayla, tutuklamaya ya da mahkûmiyet cezasının uygulanmasına da tâbi tutulmayacaktır.

(2) 1. fıkradaki dokunulmazlık, tanık veya bilirkişinin ülkeyi terk etme olanağı bulunduğu halde adli makamlarca hazır bulunmasının artık gerekmediği kendisine bildirildiği tarihten itibaren 7 günlük sürenin sonunda Talepte bulunan Âkit Tarafın sınırlarını terk etmemesi ya da terk ettiği halde kendi isteği ile geri dönmesi halinde sona erecektir.

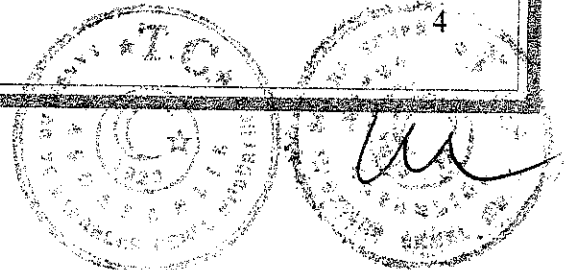
(3) Bir tanık veya bilirkişi için çıkarılan çağrı yazısında, talepte bulunan Âkit Tarafın mevzuatında seyahat, ikamet masrafları ve bilirkişilik ücretinin ödenmesi için öngörülen şartlar belirtilecektir. Böyle bir kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için talepte bulunan adli makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2

BELGELER

Madde 11 – Belgelerin Gönderilmesi

Bir Âkit Taraf adli makamının talebi üzerine, diğer Âkit Taraf, talepte bulunan Âkit Tarafın vatandaşlarının şahsî durumlarına ilişkin kayıtların, şahsî işleri ve menfaatleri ile ilgili diğer belgelerin suretlerini tercümesiz ve ücretsiz gönderecektir.

Madde 12 – Belgelerin Geçerliliği

1. Âkit Taraflardan birinin ülkesinde düzenlenmiş veya onaylanmış ve resmî mühür taşıyan belgeler diğer Âkit Tarafın bir adli makâmı önündeki işlemlerde tasdikten muaf tutulacaktır.
2. Âkit Taraflardan birinin resmî makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Âkit Taraf ülkesindeki resmî belgelerle aynı güce sahip olacaktır.

BÖLÜM 3

YARGILAMA MASRAFLARI VE TEMİNATTAN MUAFİYET (JUDICATUM SOLVI)

Madde 13 – Teminattan Muafiyet (Judicatum Solvi)

Bir Âkit Tarafın vatandaşları, diğer Âkit Tarafın adli makamları önündeki işlemlerinde, salt yabancı olmaları veya diğer Âkit Taraf ülkesinde ikametgâhları bulunmamasından ötürü teminat akçesi (judicatum solvi) vermekle yükümlü tutulmayacaklardır.

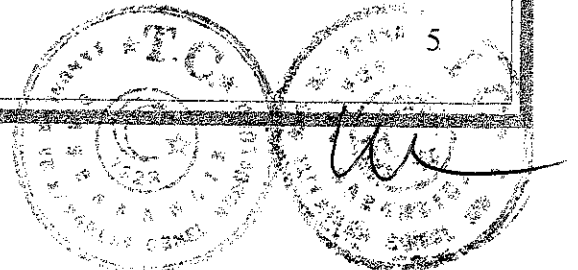
Madde 14 – Adli Müzaheret

(1) Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yargılama harç ve masraflarının ödenmesi için, bu Tarafın vatandaşları ile aynı şartlar altında adli yardımdan yararlanmaya hak kazanacaklardır.

(2) İşbu Anlaşma gereğince adli müzaherete, başvuruda bulunanın ekonomik, ailevi ve şahsî durumlarını gösteren belgelere bağlı olarak hak kazanılacaktır. Belgelerin düzenlenişinde, başvuruda bulunanın ikamet ettiği Âkit Tarafın hukuku veya başvuruda bulunan her iki Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmemekte ise vatandaşı olduğu Âkit Tarafın hukuku uygulanacaktır.

Madde 15 - Süreler

Eğer bir Âkit Tarafın adli makâmı, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmekte olan bir kişiye bir işlemi yapması için belli bir süre vermiş ise, bu süre belgelerin söz konusu kişiye tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlayacaktır.

KISIM ÜÇ

KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 16 – Tanıma ve Tenfizin Amacı

(1) Âkit Taraflar, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilmiş aşağıda gösterilen kararları, işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak kendi ülkelerinde tanıyacak ve tenfiz edeceklerdir:

- a) Hukukî ve ticarî konularda verilmiş mahkeme kararları;
- b) Cezaî konularda tazminata ilişkin olarak verilmiş mahkeme kararları.

(2) Bu kısım hükümleri, hukukî ve ticarî konularda bir mahkeme önünde yapılmış veya mahkemece onaylanmış sulh anlaşmalarına da uygulanacaktır.

(3) Ancak işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilen kararlar, bu Anlaşma hükümleri uyarınca tanıma ve tenfize tâbi olacaktır.

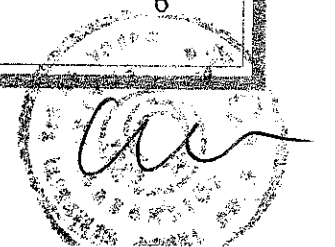
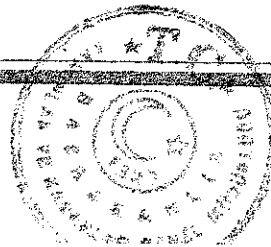
Madde 17 – Tanıma ve Tenfizin Şartları

İşbu Anlaşmanın 16. maddesinde belirtilen kararlar, kararın verildiği Âkit Taraf hukuku uyarınca kesin ve icra edilebilir olduğu takdirde tanınacak ve tenfiz edilecektir.

Madde 18- Tanıma ve Tenfizin Reddi

Bir kararın tanınması ve tenfizi aşağıdaki hallerden birinin varlığı halinde reddedilebilir:

- (1) Kararın tanınması ve tenfizi, tanıma ve tenfiz talebinde bulunulan Âkit Tarafın kamu düzenine açıkça aykırı ise;
- (2) Davanın tarafları savunma hakkından yoksun bırakılmış ve kendilerine mahkeme önüne çıkmak için usulüne uygun şekilde tebligat yapılmamış ve bizzat iddialarını ileri sürme ve savunma yapma imkânsızlıkları halinde kendilerine temsil edilebilme olanağı tanınmamış ise;
- (3) Karar, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın mahkemelerinin münhasır yetkisine giren bir konuda verilmiş ise;

(4) Aynı taraflar arasında, aynı sebep ve konuya dayalı olarak;

a) Tanıma ve tenfiz talep edildiği Âkit Taraf mahkemesinde daha önce açılmış ve görülmekte olan bir dava, veya

b) Talep edilen Âkit Taraf mahkemesince sonuçlandırılmış nihaî bir karar mevcut ise.

Madde 19 – Tanıma ve Tenfiz Usulü

(1) Tanıma ve tenfiz başvurusu, tanıma ve tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın yetkili mahkemesine, tanıma ve tenfiz talep eden tarafından bizzat ya da yasal temsilci aracılığıyla doğrudan yapılacaktır.

(2) Başvuruya aşağıdaki belgeler eklenecektir:

a) Kararın kesinleşmiş ve icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir şerh ile tam ve aslına uygunluğu onaylanmış bir örneği;

b) Karar gıyapta verilmiş ise, gıyabında karar verilen tarafın usulüne uygun olarak çağrıldığını tespit eden gerekli belgelerin aslı veya onaylanmış örnekleri;

c) Bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen başvuru ve belgelerin, kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce onaylanmış çevirisi.

Madde 20 – Uygulanacak Hukuk

(1) Kararların tanınması ve tenfizine ilişkin usule, tanıma ve tenfiz talep edildiği Âkit Tarafın hukuku uygulanacaktır.

(2) Tanıma ve tenfize karar veren mahkeme, sadece işbu Anlaşmanın 17-19. maddelerini göz önünde tutacak ve kararın esasını incelemeyecektir.

Madde 21 – Para ve Eşyanın Transferi

İşbu Anlaşmanın tanıma ve tenfize ilişkin hükümleri, Âkit Tarafların yabancı bir kararın icrası sonucu elde edilen para ve eşyanın yurtdışına transferi ile ilgili mevzuat hükümlerine hâlel getirmeyecektir.

KISIM DÖRT

NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 22 – Uluslararası Belgelerle İrtibat

İşbu Anlaşma, Âkit Tarafların katılmış olduğu veya katılacağı bu Anlaşma ile düzenlenen konulara ilişkin hükümleri içeren diğer uluslararası belgeleri ihlâl etmeyecektir.

Madde 23 – Sorunların Çözümü

Âkit Taraflar arasında işbu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar, diplomatik kanaldan çözümlenecektir.

Madde 24 – Yürürlüğe Giriş ve Geçerlilik

(1) İşbu Anlaşma, Âkit Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edilmesinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

(2) İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

(3) Her Âkit Taraf, yazılı bildirimde bulunmak suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu halde Anlaşma, diğer Âkit Tarafın yazılı bildirimini aldığı tarihten itibaren on iki aylık süre boyunca yürürlükte kalacaktır.

İşbu hükümlerin kanıtı olarak Âkit Tarafların yetkili temsilcileri bu anlaşmayı imzalamışlardır.

Şam'da 09 Nisan 2009 tarihinde, her biri Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde düzenlenmiş olan tüm metinler aynı derecede geçerlidir. Yorumda aykırılık halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

SURİYE ARAP CUMHURİYETİ

ADINA

ADINA

Mehmet Ali ŞAHİN

Mohammad AL-GHAFRI

